

# ЕКОНОМІКА І УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

УДК 001.338.43

JEL classification: O49, L26

Борис ПОГРІЩУК, Георгій ХВІЧІЯ-ДУВЕ, Наталія ДОБІЖА

## ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЯК ІНДИКАТОР РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

### **Анотація**

*Вступ.* Узв'язку зі зміною економічної парадигми, кардинальними перетвореннями в системі державного управління національним інфраструктурним розвитком в Україні виняткової актуальності набуває питання гарантування економічної безпеки розвитку інфраструктури сучасного підприємництва.

*Мета.* Метою роботи є теоретико-методологічне обґрунтування засад гарантування економічної безпеки як індикатора розвитку інфраструктури сучасного підприємництва.

*Методи.* Теоретико-методологічною базою дослідження є системний підхід до опрацювання питання економічної безпеки як індикатора розвитку інфраструктури сучасного підприємництва, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, метод теоретичного узагальнення, аналізу, синтезу, абстрактно-логічний та інші. У процесі дослідження використано метод теоретичного узагальнення – при опрацюванні теоретичних основ підприємництва, бізнес-інфраструктури, економічної безпеки у багаторівневому вимірі; аналізу – при визначенні сучасного стану розвитку інноваційних підприємницьких структур; синтезу – при виділенні принципів підвищення ефективності інвестиційної політики інфраструктурного розвитку; абстрактно-логічний – для узагальнення результатів та формулювання висновків.

*Результати.* Економічна безпека розглядається не лише як здатність самої держави реалізувати владні рішення, але й можливість для економічних суб'єктів різних рівнів діяти відповідно до своїх базових інтересів, проте у загальному руслі зміцнення економічної безпеки. Доведено, що вагоме місце у забезпеченні економічного безпеки сучасного бізнесу відіграє його інфраструктура, під якою розуміється сукупність державних, приватних та громадських інститутів, які обслуговують інтереси суб'єктів підприємницької діяльності й забезпечують їхню господарську діяльність та сприяють підвищенню її ефективності. Основним напрямом інвестиційної політики щодо формування інфраструктури сучасного бізнесу визначено формування сприятливого середовища, що сприяє підвищенню інвестиційної активності, залучення приватних вітчизняних та іноземних

---

© Борис Погріщук, Георгій Хвiчiя-Дуве, Наталiя Добiжа, 2019.

*iнвестицiй для розвитку нацiональної економiки. Видiлено принципи пiдвищення ефективностi iнвестицiйної полiтики iнфраструктурного розвитку. Здiйснено пропозицiї щодо формування механiзму iнфраструктурного забезпечення сучасного бiзнесу шляхом об'єднання потенцiалу бiзнес-формувань, територiальних громад та держави. Визначено, що основним напрямком iнвестицiйної полiтики щодо формування iнфраструктури сучасного бiзнесу має стати формування середовища, що сприяє пiдвищенню iнвестицiйної активностi, залучення приватних вiтчизняних та iноземних iнвестицiй для розвитку нацiональної економiки.*

*Перспективи. До подальших дослiджень належать питання взаємодiї iнфраструктурних об'єктiв у мiжрегіональному економiчному просторi.*

Ключові слова: економiчна безпека, розвиток, iнфраструктура, бiзнес-iнфраструктура, пiдприємництво.

**Формул: 0, рис.: 0, табл.: 0, бiбл.: 11.**

**Постановка проблеми.** Iнфраструктурне забезпечення є складовою частиною загального укладу економiчного життя, носить пiдлеглий, допомiжний характер i забезпечує сталий соцiально-економiчний розвиток, визначає тактичнi й стратегiчнi орієнтири розвитку рiзних видiв економiчної дiяльностi [1]. Узв'язку зi змiною економiчної парадигми, переходом до ринкових принципiв господарювання i кардинальними перетвореннями в системi державного управлiння нацiональним iнфраструктурним розвитком в Украiнi виняткової актуальностi набуває питання гарантування економiчної безпеки окреслених процесiв. Галузевий рiвень органiзацiйно-економiчного механiзму економiчної безпеки є логiчним продовженням дiй, закладених нормативно-правовою та програмно-цiльовою базою сталого розвитку краiни.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Питанням економiчного розвитку сучасного пiдприємництва присвятили свої працi: Л. А. Бехтер, Г. В. Блакитна, В. В. Борщевський, Т. І. Єфименко, І. В. Ксьонжик, Ю. А. Кормишкін, І. М. Куліш, В. В. Мельник, В. І. Мельник, О. І. Мельник, А. Б. Немченко, Т. Б. Немченко, О. А. Пурденко, С. І. Юрiй та iн. Незважаючи на вагомий доробок теоретичної та практичної розробки окремих функцiональних складових сучасного пiдприємництва, невирiшеною залишається низка завдань щодо iндикаторiв iнфраструктурного розвитку, зокрема економiчної безпеки.

**Мета і задачі дослідження.** Метою роботи є теоретико-методологiчне обґрунтування засад гарантування економiчної безпеки як iндикатора розвитку iнфраструктури сучасного пiдприємництва. Задачi дослiдження включають: видiлення основних елементiв формування бiзнес-iнфраструктури сучасного пiдприємництва; обґрунтування проблеми економiчної безпеки у багаторiвневому вимiрi; визначення принципiв пiдвищення ефективностi iнвестицiйної полiтики iнфраструктурного розвитку; розробку пропозицiй щодо формування механiзму iнфраструктурного забезпечення.

Теоретико-методологiчною базою дослiдження є системний пiдхiд до опрацювання питання економiчної безпеки як iндикатора розвитку iнфраструктури сучасного пiдприємництва, науковi працi вiтчизняних i зарубiжних вчених, метод теоретичного узагальнення, аналізу, синтезу, абстрактно-логiчний та iншi. У процесi дослiдження використано метод теоретичного узагальнення – при опрацюванні теоретичних основ

підприємництва, бізнес-інфраструктури, економічної безпеки у багаторівневому вимірі; аналізу – при визначенні сучасного стану розвитку інноваційних підприємницьких структур; синтезу – при виділенні принципів підвищення ефективності інвестиційної політики інфраструктурного розвитку; абстрактно-логічний – для узагальнення результатів та формулювання висновків.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Головним національним інтересом є сталий розвиток економіки та добробут громадян України. Забезпечення національних інтересів та економічної безпеки – найважливіші функції держави, реалізація яких покликана посилювати позиції в міжнародному співтоваристві [2].

В умовах відкритості та функціонування ринкової економіки проблеми, пов'язані з національною безпекою, стають щораз гострішими, посилюється значення економічної безпеки держави та її регіонів. Усі світові тенденції та економічні процеси не залишають поза своїм впливом і Україну. Незважаючи на нинішні позитивні настрої світової спільноти, які відображаються у допомозі економічно потужних держав країнам, котрі розвиваються, економічна безпека країни, і зокрема така її складова як продовольча безпека, повною мірою належать до компетенції держави та політики, яку вона провадить в усіх сферах життєдіяльності [3, 21].

Дослідження проблеми економічної безпеки у багаторівневому вимірі переконує, що економічна безпека – це не тільки здатність самої держави реалізувати владні рішення, але й можливість для економічних суб'єктів різних рівнів діяти відповідно до своїх базових інтересів, проте у загальному руслі для зміцнення економічної безпеки. Під економічною безпекою слід також розуміти стан суб'єктів економічної системи, що характеризується чітко сформульованою стратегією розвитку з урахуванням національних інтересів і забезпечує прогресуючий розвиток на шляху сталого зростання та добробуту населення в умовах збереження необхідного балансу економічних, юридичних та громадських заходів протидії зовнішнім і внутрішнім чинникам, що створюють загрози життєво важливим інтересам суспільства.

Цей підхід може бути застосований як до економічного відтворення індивідуума (відтворення робочої сили), суб'єктів господарської діяльності різних видів (відтворення капіталу) і держави (економічний бік відтворення держави як інституту – забезпечення економічної основи для стабільного виконання покладених на неї функцій), так і до суспільного відтворення як такого, яке є інтегральним показником і своєрідним фундаментом економічної безпеки країни, а також узагальнює поняття економічної безпеки індивідуума, суб'єктів господарської діяльності [4].

Підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних та соціальних результатів та одержання прибутку [5]. З позиції системного підходу підприємництво є системою економічних відносин з приводу особливого типу діяльності, що зорієнтована на успіх, задоволення суспільних потреб через реалізацію своїх функцій. Окрім індивідуальної (соціально-психологічної) складової підприємництво має економічну складову, в основі якої лежить процес отримання надприбутку завдяки ініціативній діяльності на ринку. Саме середовище його функціонування вимагає розробки системи заходів щодо гарантування його життєдіяльності. Мотивами здійснення підприємницької діяльності є самозбереження,

самоствердження і самозбагачення через отримання підприємницького доходу, без чого підприємництво не змогло б здійснювати задоволення власних та суспільних потреб.

Вагоме місце у забезпеченні економічної безпеки сучасного бізнесу відіграє його інфраструктура. Бізнес-інфраструктура – це сукупність державних, приватних та громадських інститутів, які обслуговують інтереси суб'єктів підприємницької діяльності й забезпечують їхню господарську діяльність та сприяють підвищенню її ефективності, вона передбачає сукупність галузей, видів виробництва або діяльності, які обслуговують і забезпечують нормальне функціонування основного виробництва, а також невиробничої сфери. Ю. А. Кормишкін зазначає: «... щодо класифікації елементів бізнес-інфраструктури підприємництва вважаємо за доцільне виділити три ключові: форма власності, вид діяльності, елементи бізнес-інфраструктури відповідно до чинного законодавства. Форма власності передбачає наявність державних, приватних, громадських елементів бізнес-інфраструктури та виявляє джерела фінансування, ступінь впливу, наявність зацікавленості з боку аграрних підприємців. Вид діяльності дозволяє якісно оцінити напрям впливу інфраструктурного елемента на діяльність аграрного підприємництва (дорадчі органи, консалтингові структури, інформаційні центри, інвестиційні та інноваційні компанії, освітні заклади тощо). Елементи бізнес-інфраструктури відповідно до чинного законодавства – бізнес-центри, бізнес-інкубатори, інноваційні бізнес-інкубатори, науково-технологічні центри, технологічні парки, фонди підтримки підприємництва, фінансові установи, інноваційні та інвестиційні фонди і компанії, лізингові компанії, консультативні центри та ін.» [6, 48].

Особливого розвитку нині набуло створення бізнес-інкубаторів, діяльність яких спрямована на підтримку, створення та розвиток власного бізнесу, надання допомоги з економічних та юридичних питань, проведення проектно-експертних оцінок бізнес-ідей, співпраця з інвесторами. Бізнес-інкубатор – це один з варіантів, поряд з «науковими центрами» і «бізнесцентрами», тих організаційних форм взаємодії науки і підприємництва, що є складним багатофункціональним комплексом, який забезпечує, поряд з іншим, сприятливі умови для ефективної діяльності новоутворених малих інноваційних фірм, які реалізують цікаві наукові ідеї [7, 37].

Світова практика свідчить, що за допомогою вказаних інноваційних структур розв'язуються такі актуальні задачі як: вдосконалення галузевої структури виробництва і прискорення економічного розвитку територій; активне впровадження у виробництво вітчизняних і зарубіжних науково-технічних розробок; випробування на локальному рівні різних варіантів впровадження нових форм господарювання і пристосування до умов внутрішнього ринку, практичне навчання місцевих фахівців прийомам і методам міжнародного бізнесу.

Позитивною є динаміка щодо формування віртуальних бізнес-інкубаторів, діяльність яких спрямована на покращення умов розвитку бізнес-середовища та створення прозорого доступу підприємців до послуг, які надаються органами місцевого самоврядування та іншими адміністративними органами. Функціонування бізнес-інкубаторів сприяє отриманню теоретичної та практичної допомоги за використання мінімальної кількості часу. Сучасні моделі розвитку в європейських країнах рекомендують бізнес-інкубатор як один із успішних методів підтримки інновацій та їх перетворення в технологію на практиці [8].

Особлива роль відводиться функціонуванню громадських об'єднань суб'єктів підприємництва, які сприяють забезпеченню захисту прав та інтересів суб'єктів малого і середнього підприємництва, спрямуванню підприємницької ініціативи на вирішення першочергових проблем регіонів, а також налагодженню ефективної взаємодії органів виконавчої влади з інститутами громадського суспільства.

У цьому контексті доцільно зазначити, що формування інфраструктурного забезпечення залежить від сукупності організаційно-економічних чинників, нівелювання впливу яких призводить до дисбалансу усього процесу розвитку системи. Розробка стратегії щодо розв'язання проблем інфраструктурного забезпечення є можливою лише після проведення процедури обліку всіх чинників на основі застосування методології системного аналізу, що першочергово надасть змогу розкрити і виявити усі наявні взаємозв'язки між окремими елементами [9, 75].

Основним напрямком інвестиційної політики щодо формування інфраструктури сучасного бізнесу має стати формування сприятливого середовища, що сприяє підвищенню інвестиційної активності, залучення приватних вітчизняних та іноземних інвестицій для розвитку національної економіки.

Підвищення ефективності інвестиційної політики можливе при реалізації таких принципів:

- послідовна децентралізація інвестиційного процесу;
- підвищення ролі неінфляційних джерел накопичення (внутрішніх джерел накопичення підприємств і заощаджень населення);
- значне розширення практики спільного (пайового) державно-комерційного фінансування інвестиційних проектів;
- перенесення центру ваги з безповоротного бюджетного фінансування на кредитування на поворотній основі;
- розміщення централізованих капітальних вкладень і державне фінансування інвестиційних проектів виробничого призначення виключно на конкурсних засадах з проведенням експертизи проектів;
- використання частини централізованих (кредитних) інвестиційних коштів на реалізацію особливо ефективних, з коротким інвестиційним лагом проектів на підтримку об'єктів малого бізнесу незалежно від їх галузевої приналежності та форм власності для прискореної структурно-технологічної перебудови виробництва;
- стимулювання залучення іноземних інвестицій. Разом з тим належить визначити перелік виробництв, «закритих» для іноземних інвестицій з метою забезпечення національної безпеки.

Інфраструктурний розвиток здатен сформувати стратегічно важливу суспільну сферу, необхідну широкому колу споживачів, що визначається наявністю довгострокових угод та наявністю постійно контрольованих на підприємницькому рівні грошових потоків. На рівні держави слід сформувати умови для розвитку бізнес-інфраструктури сучасного підприємництва, що має інвестиційні переваги порівняно з господарсько-комерційним потенціалом.

Т. І. Єфименко, аналізуючи систему управління фінансами України, наголошує, що прояви тенденцій дестабілізації та стагнації підприємницької діяльності, властиві відкритим моделям сировинної економіки, спостерігалися в Україні протягом усього

історичного періоду її незалежності. Найвагоміші кризові явища наприкінці ХХ ст. і в перших двох декадах ХХІ ст. супроводжувалися зниженням цін на світових товарних ринках, а отже, – виникнення незабезпеченого попиту на валюту на внутрішньому ринку. У посткризових періодах ризику поглиблення диспропорцій у національному економічному просторі час від часу посилювалися [10, 29].

Інфраструктура сучасного бізнесу сформувалася унаслідок розвитку економічних процесів. Безпека інфраструктури пов'язана не з максимізацією послуг, що надаються нею, а з їх оптимізацією. Поряд з цим відбулося формування й функцій бізнес-інфраструктури, а саме:

- організаційне оформлення ринкових відносин;
- полегшення учасникам ринкових відносин реалізації своїх інтересів;
- спеціалізація різних суб'єктів економіки, підвищення оперативності й ефективності їхньої роботи на основі диференціації ринкових ніш, які вони заповнюють;
- полегшення форм юридичного й економічного контролю, державного й громадського регулювання ринкових відносин.

Нині виникає необхідність формування відповідного ринковим відносинам механізму інфраструктурного забезпечення сучасного бізнесу шляхом об'єднання потенціалу бізнес-формувань, територіальних громад та держави. Формотворче значення у розвитку бізнес-інфраструктури в сучасних умовах має комплексність її функціонування, здатність забезпечувати індивідуальні підприємницькі та суспільні потреби, підвищувати конкурентоспроможність економіки. Саме інфраструктурне забезпечення пов'язує в єдине ціле різні галузі економіки та регіони країни, що визначає загальні тенденції їх розвитку.

Запроваджуючи управлінські практики на засадах удосконалення ланцюгів бізнес-процесів, слід їх диференціювати через структурне цілепокладання. Влада має, з одного боку, використовувати ефективні інструменти регулювання максимально прибуткової діяльності суб'єктів комерційної діяльності, а з другого – бути гарантом цілісності держави як інституту, законності політичних рішень, належного рівня реалізації конституційних гарантій громадян, стабільного й безперервного надання публічних послуг, коли досягнення конкурентних переваг вимірюється не тільки розрахунковою ефективністю, але й якістю людського капіталу та соціальними факторами [10, 32].

Економічна безпека сучасної інфраструктури підприємництва відображається через її стан, що уможливорює безпеку ведення бізнесу, доступність для підприємців інфраструктурних послуг, підтримку інноваційного розвитку та конкурентоспроможність усього національно-господарського комплексу. Економічна безпека підприємства поєднує у собі: організаційно-управлінські аспекти ведення підприємницької діяльності; ефективність функціонування фінансово-економічної системи на підприємстві; політику підбору персоналу; гарантування безпеки персоналу, забезпечення та підвищення його професійного рівня; дієвий механізм правового регулювання майнових відносин; стійкість та незалежність функціонування за усіма напрямками діяльності; інформаційний захист активів підприємства та інші напрями безпеки.

Розглядаючи проблему економічної безпеки на рівні приватних підприємств, Г. В. Блакитна, В. В. Мельник та О. А. Пурденко зазначають, що сучасне функціонування

приватних підприємств в Україні характеризується значними проблемами, зокрема: недостатністю реальної підтримки з боку держави підприємницької ініціативи та розвитку; звуженням інвестиційної бази та системи податкового стимулювання економічного розвитку приватних підприємств; недосконалістю законодавства України у сфері регулювання діяльності приватних підприємств тощо [11, 61]. Визначені проблеми сприяють загостренню наявних та появі нових загроз для економічної безпеки як приватних підприємств, зокрема, так і національної економіки загалом, що визначає потребу розробки відповідного інструментарію та вдосконалення механізмів забезпечення економічної безпеки підприємницьких структур.

На нашу думку, основною причиною нерозвиненості інфраструктури підприємницької діяльності у багатьох випадках є недостатність її інвестиційного забезпечення та наявні проблеми з управлінською складовою. Відповідно виникає необхідність провадження механізму забезпечення економічної безпеки інфраструктурного розвитку, який би визначався залученням достатнього рівня інвестиційних ресурсів та ефективного використання й фінансування поточних витрат для стійкого функціонування.

**Висновки.** Доведено, що вагоме місце у забезпеченні економічної безпеки сучасного бізнесу відіграє його інфраструктура, під якою розуміється сукупність державних, приватних та громадських інститутів, які обслуговують інтереси суб'єктів підприємницької діяльності й забезпечують їхню господарську діяльність та сприяють підвищенню її ефективності.

Економічна безпека сучасної інфраструктури підприємництва відображається через її стан, що уможливорює безпеку ведення бізнесу, доступність для підприємців інфраструктурних послуг, підтримку інноваційного розвитку та конкурентоспроможність усього національно-господарського комплексу.

Усунення загроз при здійсненні підприємницької діяльності вимагає формування засад сучасної політики, у тому числі й щодо формування потужної інфраструктури, що дозволило б розкрити і повною мірою використати конкурентні переваги вітчизняних підприємств в економіці України. Формування відповідного ринковим відносинам механізму інфраструктурного забезпечення сучасного бізнесу вбачається шляхом об'єднання потенціалу бізнес-формувань, територіальних громад та держави. Важливе значення у розвитку бізнес-інфраструктури в сучасних умовах має комплексність її функціонування, здатність забезпечувати індивідуальні підприємницькі та суспільні потреби, підвищувати конкурентоспроможність економіки, оскільки саме інфраструктурне забезпечення пов'язує в єдине ціле різні галузі економіки та регіони країни, що визначає загальні тенденції їх розвитку.

**Перспективи подальших досліджень.** Для подальших досліджень належать питання взаємодії інфраструктурних об'єктів у міжрегіональному економічному просторі.

### **Література**

1. Ксьонжик І. В. *Інфраструктурне забезпечення соціально-економічного розвитку сільських територій: теорія, методологія, практика* : монографія. Херсон : Айлант, 2014. 470 с.

2. Бехтер Л. А. Сучасний стан продовольчої складової економічної безпеки. *Ефективна економіка*. 2016. URL: [www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbuv/cgiirbis](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis).
3. Борщевський В. В., Куліш І. М. Економічна безпека регіону з урахуванням соціально-економічного потенціалу розвитку сільських територій. *Інноваційна економіка в АПК*. 2014. № 1 (1). С. 21–25.
4. *Фінанси : підруч. / С. І. Юрій та ін. ; за ред. С. І. Юрія*. Київ : Знання, 2012. 688 с.
5. *Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18–22. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15) (дата звернення: 09.01.2019).
6. Кормишкін Ю. Систематизація та класифікація елементів бізнес-інфраструктури аграрного підприємництва. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2016. Вип. 4 (92). С. 41–50.
7. Немченко А. Б., Немченко Т. Б. Бізнес-інкубатори в сфері сучасної державної підтримки розвитку регіональної інноваційної інфраструктури. *Наукові праці КНТУ. Економічні науки*. 2010. Вип. 17. С. 36–42.
8. Мельник О. І. Формування ефективного інфраструктурного забезпечення інноваційного підприємництва в аграрному секторі економіки. *Економічний аналіз*. 2015. Т. 21, № 1. С. 98–105.
9. Мельник В. І., Хвiчiя-Дуве Г. Р. Організаційно-економічні аспекти формування інфраструктури аграрного сектора. *Вісник ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. Серія «Економічні науки»*. 2018. № 2. С. 73–80.
10. Єфименко Т. І. Система управління державними фінансами України: проблеми економічної безпеки. *Економіка України*. 2018. № 11–12. С. 28–45.
11. Блакитна Г. В., Мельник В. В., Пурденко О. А. Економічна безпека приватних підприємств. *Економіка України*. 2018. № 9. С. 60–73.

#### References

1. Ksionzhyk, I.V. (2014). Infrastrukturne zabezpechennia sotsialno-ekonomichnoho rozvytku silskykh terytorii: teoriia, metodolohiia, praktyka [Infrastructure of socio-economic development of rural areas: theory, methodology, practice]. Kherson: Ailant [in Ukrainian].
2. Bekhter, L.A. (2013). Suchasnyi stan prodovolchoi skladovoi ekonomichnoi bezpeky [The current state of food security]. *Efektivna ekonomika – Effective Economy*, 1. Retrieved from [www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbuv/cgiirbis](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis) [in Ukrainian].
3. Borshchevskiy, V.V., & Kulish, I.M. (2014). Ekonomichna bezpeka rehionu z urakhuvanniam sotsialno-ekonomichnoho potentsialu rozvytku silskykh terytorii [Economic security of regions in terms of the potential for socio-economic development of rural areas]. *Innovatsiina ekonomika v APK – Innovative economy in AIC (Agro-Industrial Complex)*, 1 (1), 21–25 [in Ukrainian].
4. Yurii, S.I. (Eds.). (2012). *Finansy [Finance]*. Kyiv : Znannia [in Ukrainian].
5. *Hospodarskyi kodeks Ukrainy [Commercial Code of Ukraine]*. (2003). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*, 18–22. Retrieved from [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15) [in Ukrainian].



6. Kormyshkin, Yu. (2016). Systematyzatsiia ta klasyfikatsiia elementiv biznes-infrastruktury ahrarnoho pidpriemnytstva [Systematization and classification of business infrastructure of agricultural enterprise]. *Visnyk ahrarnoi nauky Prychornomia – Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science*, 4(92), 41-50 [in Ukrainian].
7. Nemchenko, A.B., & Nemchenko, T.B. (2010). Biznes-inkubatory v sferi suchasnoi derzhavnoi pidtrymky rozvytku rehionalnoi innovatsiinoi infrastruktury [Business incubators in the modern state support of regional innovation infrastructure]. *Naukovi pratsi KNTU. Ekonomichni nauky – The Collection of Scientific Works of Kirovohrad National Technical University. Economic Sciences*, 17, 36-42 [in Ukrainian].
8. Melnyk, O.I. (2015). Formuvannia efektyvnoho infrastrukturnoho zabezpechennia innovatsiinoho pidpriemnytstva v ahrarnomu sektori ekonomiky [Building an effective infrastructure for innovative proprietorship in agriculture]. *Ekonomichniy analiz – Economic Analysis*, 21(1), 98-105 [in Ukrainian].
9. Melnyk, V.I., & Khvichiia-Duve, H.R. (2018) Orhanizatsiino-ekonomichni aspekty formuvannia infrastruktury ahrarnoho sektora [Organizational and economic aspects of building infrastructure of the agriculture sector]. *Visnyk KHNAU im. V.V. Dokuchayeva – Bulletin of V.V. Dokuchaev KhNAU*, 2, 73-80 [in Ukrainian].
10. Yefymenko, T.I. (2018). Systema upravlinnia derzhavnymy finansamy Ukrainy: problemy ekonomichnoi bezpeky [Management of public finance in Ukraine: challenges of economic security]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 11-12, 28-45 [in Ukrainian].
11. Blakytina, H.V., Melnyk, V.V., & Purdenko, O.A. (2018). Ekonomichna bezpeka pryvatnykh pidpriemstv [Economic security of private enterprises]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 9, 60-73 [in Ukrainian].

Редакція отримала матеріал 15 лютого 2019 р.